

Odbor pátrání

10.5.2024 - | Policie ČR

Odbor provádí administrativní a výkonné pátrání v rámci své působnosti a odpovídá za celkový stav a úroveň pátrání v Česku. 1. oddělení se převážně zabývá metodickou, kontrolní a koordinační činností.

Je vyhlášeným útvarem pátrání po osobách a věcech pro celorepublikové policejní útvary, Celní správu ČR a také pro Generální inspekci bezpečnostních sborů. Náplní 2. oddělení je především cílené (aktivní) pátrání po hledaných osobách, výjimečně i po osobách pohřešovaných.

Podle národní legislativy je hledanou osobou fyzická osoba, u které je dán některý ze zákonných důvodů omezení její osobní svobody, místo jejího pobytu není známo a policií bylo vyhlášeno pátrání. K tomuto se využívají policejní informační systémy provozované Policií ČR na centrální úrovni a další pátrací pomůcky.

- aplikace Pátrání po osobách

Pohřešovanou osobou může být jakákoliv fyzická osoba (bez ohledu na její věk, původ, národnost, apod.), o níž se lze důvodně domnívat, že je ohrožen její život nebo zdraví, místo jejího pobytu není známo a policií bylo po ní vyhlášeno pátrání. Při pátrání po pohřešovaných osobách je kladen zvláštní důraz především na pátrání po pohřešovaných dětech a seniorech.

V souvislosti s pátráním po pohřešovaných dětech si každého 25. května připomínáme Mezinárodní den pohřešovaných dětí tzv. pomněnkový den (<https://www.mvcr.cz/clanek/pomnenkovy-den.aspx>). Při této připomínce na osud pohřešovaných dětí, odbor pátrání spolupracuje s dalšími subjekty na různých preventivních akcích včetně mediálních výstupů známých osobností.

Ztracená pomněnka je jedním z partnerských projektů odboru pátrání, který je zaměřen na problematiku pohřešovaných osob (především dětí a seniorů). Protože významnou pomocí při pátrání je i zapojení široké veřejnosti, dobrovolnických organizací a dobrovolníků, je cílem projektu ocenit jednotlivce, kterým nejsou lhostejné problémy ostatních, dokáží pomoci v pravou chvíli a ačkoliv nejsou pracovníky složek integrovaného záchranného systému, jejich zapojení do pátrání přispěje výraznou měrou k vypátrání pohřešované osoby. Společná medializace projektu by měla přispět nejen ke zvýšení povědomí o Mezinárodním dni pohřešovaných dětí, ale měla by také přiblížit mechanismus průběhu pátrání po dětech a možnosti zapojení veřejnosti do pátrání.

V případě, že z informací, které zjistí policisté při pátrání po dítěti, vyplývá, že se jedná o zcela mimořádnou, závažnou a život ohrožující situaci, ve které o zdraví či životě mohou rozhodnout minuty, je prostřednictvím národního koordinačního mechanismu pátrání po pohřešovaných dětech (NKMPD)

<https://prevencekriminality.cz/narodni-koordinacni-mechanismus-patrani-po-pohresovanych-detech>) zveřejněno pátrání s příznakem „Dítě v ohrožení“. V roce 2019 se připojila k NKMPD mobilní aplikace ECHO (<https://www.aplikaceecho.cz>), která okamžitě předává informaci o použití příznaku „Dítě v ohrožení“ uživateli mobilního zařízení. Rychlé zveřejnění pátrání v širokém mediálním prostoru a okamžité zobrazení v aplikaci ECHO podstatně zvyšuje šance na rychlé nalezení pohřešovaného dítěte. Aplikace ECHO je v současnosti jediná mobilní aplikace, která takto pomáhá Policii ČR v pátrání po dětech. Za rok je vyhlášeno přibližně 25 případů pátrání po dítěti s příznakem „Dítě v ohrožení“

Velkým pomocníkem je také výstražný systém AMBER Alert, který upozorní na pohřešované dítě v rámci Evropy a umožní tak rychlou a efektivní mezinárodní spolupráci. Nadace AMBER Alert Europe (<https://www.amberalert.eu>) iniciovala vznik sítě Police expert network on missing persons (PEN-MP), která sdružuje odborníky na problematiku pohřešovaných osob z celé Evropy a kde působí policisté z odboru pátrání. PEN-MP je první a jedinou sítí tohoto druhu v Evropě. V současné době je oficiálně přidružena k Pracovní skupině pro vymáhání práva (LEWP) Rady Evropské unie.

Takto označené osoby tvoří nezanedbatelnou skupinu, která plní denně pátrací systémy policie. Je zde nutná spolupráce napříč nejen s uniformovanou policií, ale také s odbory sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a dalšími ministerstvy (MŠMT, MS, MPSV).

Podstatu problematiky pátrání po totožnosti lidských pozůstatků nebo ostatků, lze asi nejlépe charakterizovat slovy „vracíme jména mrtvým“.

Při pátrání po totožnosti lidských pozůstatků nebo ostatků je důležitá spolupráce se specialisty z různých oborů, jako je např. soudní lékařství, daktyloskopie, antropologie, stomatologie, archeologie, entomologie a mnoho dalších.

Kromě klasických postupů při pátrání nám vracet jména mrtvým pomáhá i možnost porovnat profily DNA nebo daktyloskopické otisky v národních a mezinárodních databázích (systém Prüm). Nově lze porovnávat profily DNA i v informačním systému Interpolu s názvem I-FAMILIA. V současnosti je to jediný informační systém, který umožňuje automatické celosvětové porovnání DNA biologických příbuzných pohřešovaných osob s DNA neznámých mrtvých v případě, že není k dispozici DNA pohřešované osoby. Tento systém není propojen a neprovádí porovnání DNA se zločineckými databázemi. Vložení záznamu DNA biologicky příbuzného pohřešované osoby je dobrovolné a je podmíněno souhlasem, který lze kdykoliv odvolat. V případě odvolání souhlasu nebo potvrzení nalezené shody anebo uplynutí maximální doby 20 let jsou údaje z databáze I-FAMILIA vymazány.

Pátrání po osobách neznámé totožnosti je zvláštní kategorií pátrání. V těchto případech se pátrá po totožnosti osoby, která nechce nebo nemůže prokázat svou totožnost, protože se stala obětí nešťastné nehody (např. dopravní nehody) nebo náhlé zdravotní indispozice (např. kardiovaskulární selhání) anebo duševního onemocnění. Při tomto pátrání k úspěchu výrazně napomáhá zveřejnění případu a reakce veřejnosti.

K pátrání se využívá celostátní automatizovaný informační systém s centrální databází, provozovaný policií na základě zákona o Policii ČR, jako základní nástroj využívaný k plnění úkolů policie při pátrání po motorových vozidlech a registračních značkách.

- aplikace Pátrání po vozidlech

Při pátrání po předmětech kulturní a historické hodnoty pracuje odbor pátrání jak na národní i mezinárodní úrovni. Na národní úrovni spravuje Policie ČR Portál systému evidence uměleckých děl, který je přístupný pro širokou veřejnost prostřednictvím Internetu a je provozován i v cizojazyčných mutacích, tedy v angličtině, němčině a ruštině

<https://www.policie.cz/clanek/patrani-po-umeleckych-predmetech.aspx>. Policisté odboru pátrání úzce spolupracují s odborníky z Národního památkového ústavu, Ministerstva kultury ČR a dalších odborných institucí. Ve spolupráci s nimi je např. věnována zvýšená pozornost problematice tzv. nelegálního detektoringu či problematice falz uměleckých děl, jakož i prevenci těchto neblahých jevů.

Na mezinárodní úrovni je třeba zmínit, že Policie ČR je aktivním účastníkem mezinárodní sítě EU CULTNET. Tato síť se zaměřuje na ochranu kulturního a historického dědictví a policisté odboru

pátrání se pravidelně účastní jejích jednání. Také se v rámci ochrany kulturního dědictví zapojují do mezinárodních operací směřujících k boji s nelegálním obchodem s předměty kulturní a historické hodnoty (např. operace PANDORA).

Vybrané odcizené předměty kulturní a historické hodnoty jsou zařazovány do mezinárodní databáze Interpolu PSYCHE2, která má i verzi v mobilní aplikaci ID-ART

<https://www.interpol.int/Crimes/Cultural-heritage-crime/ID-Art-mobile-app>, čímž výrazně pomáhá identifikovat odcizené kulturní bohatství a omezit nezákonné obchodování s ním.

<http://www.policie.cz/clanek/odbor-patrani.aspx>